No 90.

# KURYER LITEWSKI

*Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.*

Z WILNA 11. SIERPNIA ROKU 1798. W SOBOTĘ

### z Petersburga 20. Lipca.

Imperator Jmść odebrawszy rapport od Inspektorow, oświadczyć raczył ukontentowanie swoie Szefom regimentow, za przyprowadzenie onych do porządku: Rewelskiego muszkietyerow Generał Maiorowi Knoringowi; Siewskiego muszkietyerow Generał Maiorowi Tuczkow; i Smoleńskiego muszkietyerow Generał Lieutenantowi Powałoszweykowskiemu.

D. 16. pod czas burzy trwaiącey dwie godziny, w Cronsztacie uderzył piorun w dwa magazyny prochowe, gdzie się onego znaydowało 7452. pudy. W tym zdarzeniu nieszczęsliwym zgineło 5. ludzi, 12. iest ranionych, którzy iednak wkrótce do zdrowia przyiść mogą.

Naznaczeni są Kommandorami regimentow: Moskiewskiego grenadyerow Półkownik Passek. Sofiyskiego muszkietyerow Półkownik Emme. Nizowskiego muszkietyerow Podpółkownik Chitrowo. Garnizonowego Szillinga Maior Chadanow. Zostaią Półkownikami Podpółkownicy. Woyska Dońskiego Diaczkin, i Iłowayski 6. Jamburskiego półku Kirassyerow: Hlazenap i Ziman. Półkownicy Kalenberg i Sarau uwolnieni od służby.

### z Wiednia 28. Lipca.

Do Belgradu d. 7. t. m. przybyły zbieg od armii Passwana Oglou, przyniosł pomyslną wiadomość, że ten buntownikow dowodzca od własnych stronnikow zabity został, następuiącym, według powieści onego, sposobem. Po ostatniey bitwie, w którey z obu stron Turkow legło 14. tysiecy zwołał Oglou wielką radę, na którey Officyerom za okazane męstwo dziękował, i przyzwoite rozdawał nadgrody.

Gdy się naradzano co daley czynić, otworzywszy pole nowym zwycięztwom, powstał niespodzianie rozruch, umyslnie podobno zrobiony, pod czas którego razy kilka z pistoletow ognia dano. Jeszcze usiłowano kłótnie zaspokoić, gdy Passwan w piers ugodzony padł trupem. Smierć iego bardziey wszystko pomieszała; każdy więc ucieczką ratować się postanowił.

Morderce Tureckim obyczaiem odciętą buntownikowi głowę do Seraskiera przesłali, który z woyskiem podstąpiwszy twierdzę Widdin, załogę całą, i zgromadzone zapasy opanował. Radość ztąd w Belgradzie wielka. Basza zbiegowi znaczną pieniędzy summę i kaftan darowawszy, kommendantom Cesarskim na granicy, urzędownie o tak ważnym zdarzeniu donieść kazał.

Czekano tym czasem niecierpliwie rapportow z obozu Kapitana Baszy, gdy nadeszły, aresztować zbiega kazano. Pokazało się albowiem, że od Passwana przekupiony bydź musiał, dla rozrzucenia zmysloney powieści, ażeby buntownik, na nieostróżnych Turkow pomyslniey mógł uderzyć; co się stało na dniu Czerwca 30.

Buntownik uczynił nową wycieczkę na oboz Seraskiera, część armii iego poraził, i wielką do Widdinu zdobycz przysłał, mianowicie bydła, wozow, i ammunicyi. Ztrwożony Kapitan Basza oddalił się od Widdinu, i przy lesie na wzgórkach obozem stanoł. W powtórney bitwie zginąć miało ludu 10. tysięcy. Passwan woysko w pole wyprowadził; nie ma więcey nad 16. tysięcy żołnierza.

Według urzędowych wiadomości któreśmy ze Włoch odebrali, woyska Francuzkie wyszedłszy na statkach z Ankony, opanowały miasto i kray Raguzański. Rzecz ta iednak zdaie się potwierdzenia potrzebować. Gdy pomieniona Rplta zawsze dotąd była pod opieką Porty Ottomańskiey, nie wiadomo iakim okiem poglądać będzie Diwan na iawne pokoiu zgwałcenie.

Przez wzgląd na długie i świetne zasługi Hrabiego de Cobenzl Ministra zagranicznych interessow, Cesarz Jmść d. 21. na prywatney audiencyi zaszczycić onego raczył orderem złotego runa. Konsiliarz i Prezydent Kancellaryi Dworskiey Baron Degelmann dla siebie i potomkow otrzymał od Monarchy Indigenat Węgierski bez opłaty tax zwyczaynych.

Tegoż d. 21. rano umarł w naszey stolicy Hrabia Karol de Clerfait Kawaler złotego runa, i wielkiego Krzyża Maryi Teressy. J. C. M. Szambelan, Konsiliarz, Generał artilleryi woysk Rzeskich, Austryackich Feld Marszałek. Szacowany za życia powszechnie teraz iest żałowany, żył lat 65. z których 45. przepędził na usługach Austryackiego Domu.

Za panowania Maryi Teressy, pod chwalebney pamięci Baronem de Laudon, na siedmioletniey woynie distingwuiąc się męstwem i przezornoscią, otrzymał rangę Półkownika; wiadomo iest co o nim rozumiał wodz pomieniony. Woyskowey karności przestrzegał surowie, nieprzyiaciel nadętości i wybiegow, nie znał inney drogi oprócz honoru i powinności.

Zołnierz u niego był drogi; dobrodzieystwami do męstwa pobudzał. Wielu zacnych Officyerow iemu winni są wyniesienie swoie; umiał prawdziwą zasługę poznawać, cenić, i zalecać. Pod czas Bawarskiey woyny zasłużył na szacunek i pochwałę u s. p. Cesarza Józefa 2. Ten Monarcha osobną diwizyą powierzył onemu przeciwko Turkom, z których nie raz tryumfował.

Gdy się ostatnia z Francyą woyna zaczeła, Clerfait przywodził Austryakom wkraczaiącym z Prusakami w nieprzyiacielskie granice, r. 1792. armią pod Mons porażoną do Niemiec uprowadził, w następuiącey kampanii Xciu de Cobourg do wygraney pod Nerwinde skutecznie dopomógł, Niderland odzyskał, wiele twierdz Francuzkich zaioł, wiele zwycięztw odniosł.

Po niepomyslnym pod Fleurus potkaniu, r. 1794. w krytycznych okolicznościach przyiowszy główną kommendę, za Ren ustąpił; lecz następuiącego roku przeszedłszy rzekę w Moguncyi, w kilku godzinach dobył szańce nad któremi 11. miesięcy pracował nieprzyiaciel, klęskę zadał wielką, Generała Pichegru do Alsacyi zapędził, kray Niemiecki do Trewiru i Landau oswobodził.

To iuż ostatnie dzieło iest Feld Marszałka, zakończywszy kampania chwalebnie oddalił się od usług publicznych, i żył do zgonu spokoynie. Łzy przyiacioł i całego rycerstwa stanął za wszystkie pochwały. W nadgrodę usług wielkich Cesarz Jmść chciał, ażeby zmarłego zwłoki nayuroczyściey pogrzębione były.

Woysk Austryackich 90. tysięcy teraz liczemy w Austryi Wyższey, i Bawaryi do rzeki Lech, w Tirolu zaś, Carinthii Dalmacyi, i Włoskich dzierżawach 80. tysięcy. Bank Wiedeński nie opłaca ieszcze procentow należących się Niderlandczykom, Batawom, Cisalpinom, Ligurom, i Rzymianom. Do granic Włoskich wysłano ztąd niedawno sto ciężkich armat, i 10. tysięcy cetnarow prochu.

z Londinu 20. Lipca z Gazety N. Hamburgskiey.

Przez gońcow z Irlandyi przybyłych odebraliśmy wiadomość że Wodzowie nasi nie przestaia gromić zbuntowanych Irlandczykow kilka potyczek z niemi stoczono, we wszystkich porażeni, z Hrabstwa Wicklow nakoniec ustąpić musieli. Główny oboz maią Defenders pod Dundalk: Miasto Rusch zrabowali, niektóre gromady broń składaia. Dowodzca Aylme ieszcze nie poszedł za ich przykładem.

Officyer od flotty naszey na brzegach Batawskich krążącey przybyły doniosł, że nieprzyiaciel w porcie Texel ma liniowych okrętow 8. i 12. fregat do żeglugi gotowych. Nie ma iednak podobieństwa, ażeby na morze wyniść śmiały. Pierwszy Minister ieszcze do zdrowia przyiść nie może. Papiery kraiowe, które od niemałego czasu po 49. od sta płacono, temi dniami spadły na dwa procenta.

W Jamaice iak wiadomo, część wyspy górzysta i niedostępna osadzona iest Maronami. Tak nazywaią Murzynow, którzy dawniey zbiegłszy od właścicielow, po długiey woynie, naostatek przez ugodę zyskali niepodległość, pod warunkiem ażeby uciekaiących Murzynow Anglikom wracali: co do dziś dnia ściśle zachowuiąc, teraz nowey woyny lękać się każą.

Cudzoziemcom którzy nie są w Angielskiey służbie, z wyspy Wight ustąpić kazano; wszystkie brzegi tak są dzis utwierdzone, że pomienioną wyspę nazwać można niedobytą: Przygotowania które u Francuzow widziemy, mianowicie w Brest i Cherbourg, Ministrom naszym ostróżnemi bydź każą. Od dni kilku rozmaite regimenta spieszą z rozmaitych Prowincyi wnętrznych do nadmorskich.

Nie dla tego iednak, żebyśmy się lękali wylądowania; wszystkie siły nieprzyiaciel obróci podobno na Irlandyą. Wiadomo iest, że rokoszanie prosili 8. tysięcy posiłkowego żołnierza, zapewniaiąc, że przy tych pomocy opanuią Królestwo całe, Direktoryat zaś miał ofiarować 25. tysięcy ieśliby statki przewozowe uyść potrafiły przed czułością Admirałow i flott Angielskich.

z Paryża 22. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Hrabia de Balbi Ambassador Króla Jmci Sardyńskiego urzędownie zaprzeczył wieści w Paryżu niedawno rozrzuconey, o zamordowaniu 700. Piemontskich insurgentow powracaiących do Oyczyzny, przez 2. tysiące żołnierzy Królewskich, odzieniem wieyskim pokrytych. Ex Direktor Neufchateau powróciwszy z Selz mianowa-

ny został Ministrem kraiowych interessow.

Generał Joubert kommenderuiący dziś armią Moguncką, przybył do tey stolicy. Wezwał podobnym sposobem Direktoryat z Rzymu Generała S. Cyr. Minister Ramel wynalazł proiekt, zdaniem iego łatwy, który skarbowi publicznemu przyniesie rocznego dochodu 120 millionow. Rzecz cała zależy na ustanowieniu nowego podatku, dawnieysze podwyższaiącego w pewnym stopniu.

Kazał Direktoryat kosztem publicznym zrobić i doświadczyć machiny nowo wynalezioney, która się nazywa Telelogue, czyli nadal mówiąca ma służyć do prędkiego uwiadomienia miast o ważnieyszych przypadkach. Skład iey nie wiadomy. Monumenta Włochom wydarte przybyły do Charenton. Na dniu 27 t. m. maią bydź uroczyście wprowadzone do Paryża.

Mentor Murzyn Reprezentant w Radzie 500 z wyspy S. Domingo, przygania głosno Generałowi Toussaint kapitulacyą w Port au Prince podpisaną. Nie pojęta iest rzecz powiada, iakim sposobem Wódz na czele 25 tysięcy żołnierza stoiący przed miastem zewsząd otwartym, którego załoga chorobami i dezercyą osłabiona była, pozwolił nieprzyiaciołom artilleryą, i wszelkie dostatki uprowadzać.

w Toulońskim porcie uzbraiaią nową flottę z naywiększym pośpiechem; liczba statkow przewozowych pomnaża się codziennie. Z Brestu kilka fregat wyszło na teiemną wyprawę; liniowym okrętow zbywa ieszcze na linach i żaglach. Na morzu między Catalonią, i Prowancyą krążą Anglicy, usiłuiąc przeymować Hiszpańskie statki, na iarmark do Beaucaire płynące.

z Rzymu 6 Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Garat Poseł Francuzki u Dworu Króla Jmci Dwóch Sicilii, przybył z Neapolu do naszey stolicy, dni kilka zabawiwszy pośpieszy do Paryża; mieysce iego tym czasem zastąpi konsul Generalny Cattenier. Tribunat Rzymski roskazał, ażeby zaczynaiac od następuiącego blisko Września w Departamentach RPtę składaiących Kalendarz Francuzki tylko był używany.

Mówią o nastąpić maiących odmianach w rządzie naszym, z Konsulow niektórzy mieysce stracić maią iak niedawno utracili Batawscy i Szwaycarscy. Ministrowie uprzedzaiąc przymuszoną dimissyą, dobrowolnie urząd składaią; Pierelli sprawiedliwości; Buffalini skarbowy Generałowie Francuzcy Rusca i Casabianca, przed kilko dniami do nas przybyli.

z Mediolanu 9 Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Na dniu wczorayszym zgromadzenie prawodawcze przystąpiło do elekcyi nowego Direktora. Z pomiędzy trzech Kandydatow przez wielką radę wybranych, Sabatti, Brunetti, Adelasio, ostatni, który był Ministrem skarbowym, obrany został 47 głosami z 61. Obywatele cieszą się z wyniesienia iego. Wkrótce potym nastąpiła według przepisu konstitucyi, uroczysta installacya.

z Florencyi 29 Czerwca z Gazety Berlińskiey.

Rząd nasz gońcem od Kawalera Azzara do Kardynała Lorenzana wysłanym z Paryża, odebrał ostateczną determinacyą względem przeniesienia Oyca S. na mieszkanie do Cagliari. Stołeczne to iest miasto Sardynii, mil 80 od Rzymu odległe. Wiadomo każdemu, iak niezdrowe iest powietrze w tym kraiu. Wielki Xiąże Toskański bardzo iest zmartwiony tym przypadkiem.

Pragnął zawsze mieć Oyca S. w Państwie swoim, i wszelkie czynić przysługi, iakich stan i wiek iego potrzebować może: Minister Serrati z trzema Sekretarzami Stanu przybywszy do Klasztoru Kartuzkiego, donieśli o wszystkim Oycu S. Przyiął nowinę Pius 6 z naywiększą umysłu spokoynością, lecz przed domownikami swoiemi wstrzymać się nie mógł od łez wylania.

z Wenecyi 13 Lipca z Gazety Berlińskiey.

Odbieramy wiadomość z Werony, że do pomienionego miasta przybył d. 9 Cesarsko Królewskich woysk Generał, Xiąże Fryderyk d' Orange; dzień zabawiwszy udał się w dalszą podróż do Padwy. Listy Piemonckie donoszą o nowo zawartey umowie między Dworem Turińskim i Francyą, Król Jmć ma wypłacić RPtey 3 millony, woyska zmnieyszy do 5 tysięcy; dobra duchowne odda na hipotekę długow; stany Piemontu zwoła na ich zapłacenie &c.

z Auszpurga 19 Lipca z Gazety Berlińskiey.

D. 19 Czerwca eskadra Angielska pod kommendą Admirała Nelson między wyspami Lipari i odnogą S. Euphemie widziana była. Zachodnie wiatry ciągle trwaiąc do d. 20 niepozwoliły iey wbić się na głębinę; musiała więc udać się ku Messinie. Zatym wiadomość dawniey odebrana z Neapolu, że Admirał Nelson d. 20 przed Maltą stanoł, nie iest prawdziwa.

Z rozmaitych portow Włoskich odebrane listy pokazuią, że Francuzka flotta z Malty ruszyła d. 17 pomyślnym wiatrem od zachodu. Austryackie woyska nie przestannie idą do Włoch i Tirolu. Część nawet Wiedeńskiego garnizonu ma w pole wy-

stąpić. D. 12 t. m. wyszedł z pomienioney stolicy transport bardzo znaczny artilleryi i ammunicyi ku granicom Weneckim.

z Rastadu 22 Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Ministrowie Francuzcy d. 19 podali Hrabiemu de Metternich Pełnomocnikowi Cesarza Jmci notę odpowiednią na ostatnie Deputacyi Niemieckiey przełożenia; treść oney iest następuiąca.

1. Francuzcy Posłowie nie odstępuią tego co rzekli o wolney żegludze na Renie, domagaiąc się zniesienia natychmiast ceł dawniey ustanowionych na prawey stronie, iak Francuzi są gotowemi znieść one na lewym brzegu; w tey nadziei że Deputacya skutecznie przełoży Seymowi Niemieckiemu potrzebę i pożytek wolney żeglugi na innych rzekach, na tych mianowicie które do Renu wpadaią.

2. RPta Francuzka odstępuie pretendowanego dawniey ustąpienia sobie wszystkich wysp na Renie leżących. Droga którey żegluiące rzeką statki trzymać się zwykły, będzie granicą obu narodow. Tym sposobem podzieliwszy inne wyspy, zatrzymuie Direktoryat wyspę S. Piotra niżey Moguncyi. Odmiana koryta w rzece nastąpić mogącą, żadney nie sprawi w granicach i dzierżawach obu stronom teraz przyznanych.

3. Cassel, twierdza Mars z okolicami swoiemi nie mogą bydź odłączone od Moguncyi. Ehrenbreitstein miastu Coblence groźny będzie demoliowany. Przy tym Direktoryat stać będzie. Względem twierdzy Kehl, chociaż Francya same tylko reduty zachować chciała, iednakże okazuiąc powolność na żądanie Rzeszy, gotowa iest odstąpić wszystkiego.

4. Życzeniem było Direktoryatu, dla łatwieyszey kommunikacyi, i handlu z Niemcami, iak naywięcey mostow mieć na Renie, w Huningue między innemi. Lecz ponieważ oświadczyła Deputacya, że dawnieyszych mostow liczba iest dostateczną, oświadczaią z swoiey strony Ministrowie Francuzcy, że ten artikuł nie znaydzie żadney trudności w następnych negocyacyach.

Względem dzierżaw na lewym brzegu do Szlachty udzielney Niemieckiey należących, niżey podpisani nie odstępuią, co rzekli w ostatniey nocie. Uwagi teraz podane od Deputacyi nie mogą czynić wrażenia żadnego, ponieważ w brew przeciwne są teraznieyszym ustawom, zwyczaiom, i prawom narodu Francuzkiego.

6. Powiedziano w ostatniey nocie, że według prawideł przyiętych powszechnie, te długi hipotekowane na Prowincyach Francuzom ustąpionych, przeniesione będą do tych, które Xiążęta Niemieccy w nadgrodę otrzymać maią. Ten warunek rozciągaiący się do Elektorow nawet Duchownych, będzie nieodmienny.

7. Niżey podpisani żądaią, ażeby w przyszłym traktacie wyrażone było imieniem Rzeszy Niemieckiey zrzeczenie się praw wszelkich do Państw Włoskich z których dziś złożone są RPte nowe. Podobnym sposobem Rzesza na Francyą przeleie wszystkie prawa, które mieć mogła do Powiatu Tricktthal, zrzekaiąc się onych nieodzownie wiecznemi czasy.

Te warunki Posłowie Francuzcy podaią Deputacyi Niemieckiey; co tu nie iest wyrażone, przełożyli w notach dawnieyszych. Dziś mówią, że te są ostateczne artikuły przyszłego pokoiu, prosząc ażeby wzięte były na doyrzałą uwagę. Odpowiedź iasna, prędka, i wyraźna, skroci przewlokłe negocyacye, oddali wątpliwość, przybliży pokóy narodom pożądany.

Bonnier, Debry, Roberjeot.

z Strasburga 20 Lipca z Gazety Berlińskiey.

Według nowego urządzenia, woyska Francuzkie od brzegow północnego morza do granic Szwaycarskich rozłożone, składać będą iedną armią; straż iey przednia ma zostawać pod kommendą Generała Lefevre; prawemu skrzydłu przywodzić będzie Joubert, lewemu Hattri. Kommendant centrum, i Generał en chef, dotąd nie są od Direktoryatu wyznaczeni.

W naszych okolicach wyglądamy przybycia wielu regimentow, które obozem pod Kehl stać maią. Zawczora tu rozrzucono pogłoskę o bitwie zaszley na morzu śrźodziemnym między Generałem Bonaparte i Admirałem Nelson, z przydaniem wielu szczegułow. Nie będziem onych opisywali, ponieważ sama potyczka podobno zmyślona iest, i potwierdzenia urzędowego potrzebuie.

z Ratisbony 14. Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Bacher Minister Francuzki oświadczył że konferencye w Selz nie tylko zerwane nie są, owszem zakończyły się z zupełną stron traktuiących satisfakcyą. Imieniem Kawalerow Teutońskich, wyszło tu na widok obszerne pismo obiaśniaiące rozrządzenia Dworu Berlińskiego w Cyrkule Frankońskim, tyczące się dóbr i maiątkow pomienionego zakonu.

N<sup></sup>RO 90.

# DODATEK
## DO
# KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 11. SIERPNIA ROKU 1798. W SOBOTĘ

z Bruxelles 19 Lipca z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Diwizya Generała Championnet strzegąca brzegow Flandryiskich od Nieuport do Sas de Gand, w krotce ten kray opuści, maiąc roskaz przyłączyć się do armii Moguńckiey. Diwizya Generała Grenier pierwszą zastąpi, posuwaiąc się ku nam od Dunquerque i Calais. Dowiaduiemy się z drugiey strony, że przez Luxembourg przechodzą liczne regimenta ku Renowi.

Artilleryą i ammunicye na statkach Mozellą w też same strony prowadzą. Uważaiąc zaś, że we wszystkich dawnych i nowo przyłączonych Departamentach wybieraią młodź do noszenia broni sposobną, przymuszaią u lopowanych żołnierzy powracać do chorągwi, przyznać potrzeba, że kochaiący pokoy ludzie maią sprawiedliwe lękania się przyczyny.

Przetrząsanie domow u nas nie ustaie. Wielu aresztowanych uwolniono, niektorych wyprowadzono za granicę, innych co z tamtąd przeciwko prawu powrocili, odesłano do Rochefort, na przyszłą do Guianny deportacyą. Ten los mianowicie dotyka wielu Duchownych, ktorzy wiadomey przysięgi wykonać nie chcą przeciwko tym zawziętość iest naywiększa.

Ex Direktor Neufchateau oglądał miasto i port Antwerpią, chcąc się przekonać, iak daleko urosł handel i żegluga odtąd iak rzeka Escaut zamkniętą nie iest. Czas teraznieyszy i nieprzyiacioł na morzu przemoc, nie dozwala handlowi zakwitnąć. W pokoiu nawet długiego czasu będzie potrzeba, ażeby Antwerpia przyszła do tego stanu w iakim była ieszcze za Filippa 2.

Z tamtąd powrociwszy Neufchateau, opuścił nagle stolicę naszą wezwany do Paryża, gdzie mu Direktoryat ofiarował urząd Ministra wnętrznych interessow, na mieysce ustępuiącego Letourneur. W porcie Dunquerque uzbraiać statkow nie przestaią; i ieśli ostatnim listom wierzyć mamy, wkrótce taiemna wyprawa, o ktorey tak dawno zamyślano, uskuteczniona będzie.

Sześć wybranych batalionow, siadło iuż na okręta, przytych zabrano bardzo wiele rozmaitey broni. Z Brestu przybyli Officyerowie kommenderować będą. Lecz iakożkolwiek wielkie są przygotowania nasze, trudno pomyślnego skutku się spodziewać, widząc iak pilnie nieprzyiaciel zamyka porty kraiowe, i bliskim grozi zniszczeniem w przewyższaiących siłach.

Tak eskadra co niedawno brzegi Flandryiskie opuściła, ukazała się znowu pod Ostendą w liczbie 13 żaglow; lecz tam niedługo bawiąc wszystkie statki bieg swoy zwrociły ku rzece Escaut. Mamy wiadomość, że Anglicy zabrali kilka Batawskich statkow na brzegach Zelandyi. Nie lękamy się przynaymniey wylądowania nowego, maiąc wiele regimentow na straży.

z Colonii 20. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Municipalność nasza pilnie się zatrudnia wykonaniem ze wszelką surowością prawa, nakazuiącego zniesienie powierzchownych znakow religii i rządu lennego. Opasanie Ehrenbreitsteinu bardzo iest ścisłe. Łańcuhami i powrozami zamknięto wszelki przystęp statkom ktoreby żywność garnizonowi dostarczać chciały. Mieszkańcow okolicznych rozbroiono.

z Bazilei 18 Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Na zgromadzeniu prawodawczym Szwaycarow w Arau postanowiono iednomyslnie, stolicę RPtey przenieść do innego miasta, ponieważ Arau szczupłe iest, pomieścić i wyżywić nie może wygodnie razem, obywatelow, prawodawcow, urzędnikow bardzo wielu, i postronnych, ktorzy dla szczegulnych lub też publicznych interessow, codziennie tam przybywaią w znaczney liczbie.

Niektorzy z Reprezentantow radzili natychmiast wyznaczyć Zurich, Berne, albo nakoniec Bazileę. Pierwsze nie wielu przyiacioł znalazło, Berneńczykowie maią niemało przeciwnikow i zazdrosnych. Rozumieliśmy więc, że Bazilea wybraną będzie. Lecz wiatr inny powstał. Agenci

Francuzcy Berne przenoszą nad inne miasta, dla tego że w nim większą wygodę znaleść można. Jutro skończy się niepewność. Direktor La Harpe wkrótce do naszey stolicy iest spodziewany z Paryża.

Od granic Szwaycarskich 18. Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Dzień 14. Lipca w Arau Zgromadzenie Prawodawcze obchodziło z naywiększą uroczystością. Prawodawce i pierwsi Rpltey urzędnicy z rana wykonali przysięgę. Służyć będziemy Oyczyznie, są iey słowa, iak na dobrych i wiernych obywatelow przystoi, ze wszelką pilnością i ochotą, iaka tylko bydź może, zachowuiąc w sercu nienawiść anarchii i swawoli.

Podobna tey przysięga będzie wykonana w dniu naznaczonym przez wszystkich Rpltey Obywatelow. Po wykonaniu oney w Arau, nastąpiły zwyczayne biesiady. Tegoż czasu rozeszła się w mieście pogłoska, że Rząd Francuzki zamyśla Szwaycary zabrać całe i do kraiu swoiego przyłączyć. Nie wiadomo zkąd wieść wzięła początek. Zaprzeczył iey urzędownie General Schavenbourg.

Francya mówi w odezwie swoiey, nie dosćże iest obszerną? Podbiwszy orężem Włochy i Hollandyą, cóż z nich wzieła dla siebie? Batawowie i Cisalpini, Ligurowie i Rzymianie, świadkami będą umiarkowania naszego. Lecz na co dalekich szukam dowodow. Szwaycarowie sami przyznacie, że Direktoryat poważać umie samowładność i niepodległość narodow &c.

z Gratz 14. Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Nie wiemy na czym się skończyły rozpoczęte w Selz negocyacye; to pewna że przygotowania w całey Monarchii Austryackiey śpieszne czynią się i ogromne. Będzie podobno wkrótce po wszystkich Prowincyach powszechny żołnierza zaciąg, od którego służący nie będą wyjętemi. Mówią ieszcze o podatku ustanowić się maiącym na okna, pudr, sól, poiazdy, służących i domownikow.

Marescalchi Poseł w Wiedniu Rpltey Cisalpińskiey już potrzykroć prosząc o audi ncyą u Cesarza Jmści, do tych czas nie mógł odebrać ostateczney odpowiedzi, Przyczyna tey przewłóki iest, że kraie Cisalpińskie są zastąpione woyskiem Francuzkim. Teraz mówią, że pomieniony Minister iest odwołany do Mediolanu. Xiąże Jmść Sasko Cieszyński wyieżdża wkrótce do Auszpurga, do brata swoiego Elektora Trewirskiego.

z Stockholmu 17. Lipca z Gazety N. Hamburgskiey.

Król Jmść odebrawszy w drodze wiadomość o narodzeniu Syna Xiążęcia Sudermanii, wraz powrócił. Dziecie było bardzo słabe. W nocy ochrzcić musiano, wkrótce po dopełnionym obrządku żyć przestało z powszechnym żalem całey familii.

z Berlina 31. Lipca z Gazety Frankfortskiey

Król Jmść wraz po swoim na tron wstąpieniu wyznaczył Kommissyą, którey obowiązkiem było przeyrzeć wyroki zapadłe przeciw rozmaitym osobom na doczesne lub wieczne więzienie skazanym; takowych znalazło się w całym Państwie 2179. Kommissya obszerny rapport podała Monarsze. Król Jmść 488. mniey winnych na wolność wypuścić rozkazał, innym karę zmnieyszył.

z Constantinopola 12. Czerwca z Gazety Berlińskiey.

Diwan przesłać kazał obszerne instrukcye do Kommendantow miast nadmorskich Baszow Morei i Macedonii, iak się zachować powinni, gdyby iaka flotta na morzu srzodziemnym ważyła się po nieprzyiacielsku czynić, wzniecac rozruchy. &c. Pożar straszliwy obrócił w perzynę 3. tysiące domow w stolicy naszey. Kilka podeyrzanych osob udusić kazano.

z Bordeaux 7. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Przybyły statek z Indyi Zachodniey przywiozł, iak Officyerowie powiadaią, pomyslne wiadomości, o stanie osad naszych; Direktoryat ogłosić wszystko rozkaże. To pewna że lękamy się nowey woyny z Amerykanami; 150. naszych współziomkow, którzy się znaydowali w rozmaitych miastach Rpltey, zabrawszy maiątek tu powrócili.

z Portoricco 8. Kwietnia z Gazety Berlińskiey.

Dotąd utrzymywali Hiszpani część wyspy S. Domingo Francuzom ustąpioną traktatem r. 1795. Przybyły nie dawno General Hedouville uwolni nas od potrzeby dwoienia sił słabych, które na obronę własności nie wystarczaią. Żadney kommunikacyi nie mielibyśmy z Oyczyzną, gdyby nam korsarze nie udzielali czasem wiadomości; ciż sami dostarczaią towarow Europeyskich zabrawszy one nieprzyiacielowi.